

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ ІКТ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Назва освітньо-професійної програми	Цифрова економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Статус навчальної дисципліни	ОК-14 ОПП «Цифрова економіка»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Кораблінова Ірина Анатоліївна
korablinova.irin@gmail.com

Доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки, кандидат економічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни

Вивчення ролі держави у розвитку сфери інформаційних та комунікаційних технологій є невід'ємною складовою сучасної економічної вищої освіти. Держава завжди відігравала ключову роль у розвитку сфери ІКТ, але сьогодні, у цифрову епоху, коли діяльність більшості економічних суб'єктів світу опосередковується через кіберпростір, державне втручання у взаємовідносини всіх учасників сфери ІКТ стало критично значущим. ІКТ є матеріальною основою цифрових трансформацій та розвитку сучасних інновацій, необхідних для підтримки інших галузей, тому від державної політики у цій сфері залежатиме й подальший розвиток всієї економіки.

Предметом вивчення дисципліни є теоретичні засади та практичні аспекти функціонування та розвитку системи взаємовідносин стейкхолдерів сфери інформаційних та комунікаційних технологій, а також сукупність методів, форм та інструментів її державного регулювання.

	Програма дисципліни передбачає вивчення предмету за допомогою опрацювання актуальних навчальних, наукових, нормативних, методичних та інформаційно-аналітичних матеріалів державних органів влади, наукових установ, міжнародних організацій, консалтингових агенцій за профілем інформаційних та комунікаційних технологій.
Мета дисципліни	Метою дисципліни є формування у здобувачів цілісного уявлення про теоретичні основи та актуальні практичні аспекти державного регулювання у сфері інформаційних та комунікаційних технологій, яка відіграє ключову роль у розвитку цифрової економіки та її інфраструктури.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК15. Здатність впроваджувати та використовувати цифрові системи та технології для ефективного забезпечення роботи складних економічних об'єктів, процесів та систем.</p>
Результати навчання	<p>ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу</p> <p>ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). Для денної форми навчання: лекції –22 години, практичні заняття – 22 години, самостійна робота – 76 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 2-му семестрі

Програма дисципліни

Тема 1	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади та законодавчі аспекти державного регулювання в сфері ІКТ</p> <p>Предмет, методи вивчення та понятійно-категоріальний апарат дисципліни. Зміст, відмінності та співвідношення понять: «ІКТ-сфера», «ІТ-сфера», «сфера електронних комунікацій», «ІКТ-сектор», «ІТ-сектор», «ІКТ-галузь», «ІТ-галузь», «ІКТ-індустрія», «ІТ-індустрія», «ІКТ-ринок», «ІТ-ринок»; «цифрова галузь», «сектор цифрової економіки». Інформаційні та комунікаційні технології, їх характеристики і значення у розвитку економіки та суспільства. Технологічні та законодавчі зміни у сфері ІКТ: ретроспективний аналіз. Сфера ІКТ як об'єкт державного регулювання. Основні засади та механізм державного регулювання в сфері ІКТ. Напрями державного регулювання в сфері ІКТ. Державне регулювання сфери ІКТ як складова стратегій та концепцій з цифрового розвитку економіки, цифрових трансформацій і цифровізації. Можливості, загрози та виклики цифрової епохи, необхідність державного регулювання. Проблеми аналізу, вимірювання та ранжування рівня розвитку сфери ІКТ на державному та міжнародному рівнях. Вплив рівня розвитку ІКТ на міжнародну конкурентоспроможність країн.</p>
Тема 2	<p>Тема 2. Аналіз поведінки стейкхолдерів сфери інформаційних та комунікаційних технологій</p> <p>Вивчення сфери ІКТ на засадах поведінкової економіки. Основні стейкхолдери сфери ІКТ, їх мотиви і напрями діяльності. Теоретико-методичні засади аналізу поведінки економічних суб'єктів на ринках різних типів у сфері ІКТ. Особливості і тенденції розвитку ІТ-сфери у світі та в Україні. Взаємодія стейкхолдерів в ІТ: відносини на рівнях «ІТ-фахівець», «ІТ-компанія», «ІТ-галузь», «Держава». Особливості регулювання господарської діяльності у сфері інформаційних технологій. Форми та напрями співпраці держави, бізнесу та університетів у сфері ІКТ. Стан і тенденції розвитку сфери електронних комунікацій у світі та Україні. Специфіка та особливості державного регулювання сфери електронних комунікацій. Регуляторні дії та інноваційний розвиток сфери електронних комунікацій: пошук компромісу. Антимонопольне регулювання у сфері ІКТ. Особливості конкуренції та співпраці між учасниками сфери ІКТ. Приклади комплементарної взаємодії між стейкхолдерами сфери ІКТ. Тенденції та особливості поведінки споживачів у сфері ІКТ. Держава як регулятор та як споживач у сфері ІКТ. Діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку. Аналіз поведінки державних органів влади щодо питань регулювання у сфері ІКТ для досягнення цілей сталого розвитку. Стратегічні напрями, цілі та заходи державної політики реалізації потенціалу сфери ІКТ України. ІКТ у процесі реалізації концепції електронного уряду: можливості, виклики, загрози.</p>
Тема 3	<p>Тема 3. Проблемні питання державного регулювання сфери інформаційних та комунікаційних технологій та міжнародний досвід їх вирішення</p> <p>Міжнародні дослідження політики та регулювання ІКТ. Еволюція тенденцій регулювання та нормативно-правової бази у сфері ІКТ у світі. Інформаційне забезпечення та методологічні засади оцінки прогресу регуляторної реформи, яку проводять держави світу для розвитку сфери ІКТ. Аналітичні інструменти та рекомендації Міжнародного союзу електрозв'язку для державних регуляторів в умовах цифрової трансформації та розвитку цифрової економіки. Державна політика у сфері кібербезпеки. Особливості державного регулювання сфери захисту персональних даних. Необхідність та проблеми регулювання штучного інтелекту. Інноваційно-інвестиційні, кадрові, фінансові, податкові, тарифні та інші актуальні аспекти державного регулювання сфери ІКТ у сучасних умовах. Міжнародний досвід державного впливу в сфері ІКТ: приклади країн Європейського Союзу, США, Китаю та інших держав. Інтеграційні аспекти державної політики у сфері ІКТ. Проблеми, перспективи та виклики інтеграції в Єдиний цифровий ринок (Digital Single Market).</p>

Список рекомендованих джерел

1. Publications on ICT Regulation, Economics and Finance. ITU Thematic Reports: Global Digital Regulatory Outlook; Global ICT Regulatory Outlook, etc. URL: <https://www.itu.int/pub/D-PREF-BB>.
2. Танащук К.О. Основні напрями розвитку регулювання на ринках послуг електронних комунікацій. Регіональна економіка та управління. 2018. №4 (22). С. 107-114. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/646946.pdf>.
3. Марченко О.Ю. Економічна політика регулювання розвитку ІТ-сфери України: дис. на здобуття наук. ст. доктора філософії за спец. 051. ЧДТУ, 2023. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4557>.
4. Штец Т.Ф. Державне регулювання сектора цифрової економіки: дис. на здобуття наук. ст. доктора філософії за спец. 051. ЛТЕУ, 2020. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Anotaciji/SHtec_Disertacija.pdf.
5. Проданова Л.В., Томчук О.В. Економічна політика підтримки розвитку ІТ-сфери. Економіка і організація управління. №1(49). 2023. <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/13887>.
6. Цифрова економіка: підручн. / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. К.: НАУ, 2022. 200 с.
7. Кораблінова І. А. Компетенції компаній у цифрову епоху: content & context: монографія. К.: Кафедра, 2018. 340 с.
8. Кораблінова І. А. Особливості маневрування технологічних компаній у цифровій галузі. Економіка та суспільство. №42. 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-58>.
9. Звіти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку. URL: <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=34&language=uk>.
10. Стратегія розвитку сфери електронних комунікацій України на період до 2030 року. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F:15:05.pdf>.

Інформація про консультації

Згідно графіку у 2-му семестрі

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			
60-63	E				

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати захисту індивідуального завдання та заліку – до 40 балів.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика опанування дисципліни

Політика щодо відвідування та проведення занять. Під час лекцій та практичних занять використовуються різноманітні інтерактивні технології навчання, які допомагають не тільки засвоїти теми курсу, а й розвинути навички критичного мислення, уміння працювати з інформацією, під час групових дискусій та виконання завдань розвинути комунікативні навички, навички співпраці, адаптації тощо. Крім того, для підвищення ефективності навчання на заняттях застосовуються змішані форми, наприклад, метод перевернутого класу, навчання інших студентів у групі і т.ін. Такий підхід до занять передбачає обов'язкову присутність. Важливо розуміти, що через відсутність на занятті можна втратити логіку, якою пов'язані всі теми курсу. Про це лектор попереджає на вступній лекції, де відбувається знайомство зі структурно-логічною схемою курсу. Тож, бажано, навіть, якщо була поважна причина відсутності, відвідати консультацію та з викладачем обговорити проблемні питання теми або низки тем через розбір «скрізних» питань, виконати поточні домашні завдання, які необхідні для закріплення знань та формування теоретичного фундаменту.

Під час вивчення дисципліни «Державне регулювання в сфері ІКТ» можна використовувати не тільки рекомендовану літературу, а й різні бібліотечно-інформаційні ресурси, міжнародні наукометричні та статистичні бази даних, законодавчу базу різних держав, офіційні сайти міжнародних організацій, галузевих асоціацій, профільних консалтингових агенцій, ІКТ-компаній тощо. Мобільні пристрої під час проведення занять дозволяється використовувати лише для навчальних цілей.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі Положення про академічну доброчесність в ДУІТЗ. Усі види письмових робіт повинні бути написані студентом самостійно та мати високий рівень оригінальності.

Політика щодо оцінювання успішності. Результати підсумкового контролю успішності навчання оцінюються за 100-бальною шкалою та перераховуються в оцінки академічної успішності за шкалою ECTS/національною шкалою.

Загальна оцінка з дисципліни – максимум 100 балів. У випадку отримання менше 60 балів, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Умови зарахування пропущених занять. Здобувач, який не з'явився на залік або не був допущений на момент його проведення, має право повторно його пройти у визначені викладачем терміни під час консультацій/ відпрацювань.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle, за посиланням <https://e-learning.suitt.edu.ua/>